

Full styring

Kamran Bayandder vil aldri få navnet sitt på et førerkort. Til det er synet alt for svakt. Men når det kommer til bildekk, har butikkbestyreren full kontroll.

Tekst/foto: Kari Klepp

I FØRERSETET: Kort tid etter at Kamran Bayandder begynte å jobbe for Dekkgiganten AS, fikk han ansvaret for den daglige driften av butikken.

Hos Dekkgiganten i Skjeberg jobber to unge menn hardt for at køen med kunder skal kunne kjøre hjem med splitter ny gummi på hjulene. Jekke, løpe, hente, bære, skru, regne, smile, småprate. Bileierne følger utålmodige med på hele prosessen. Likevel er det ingen som legger merke til at den smilende mannen som sørger for at dekkene sitter trygt, nesten ikke kan se det han gjør.

Sterk hukommelse

– Det er bare sjefen som vet at jeg er svaksynt, sier Kamran Bayandder. Trettifire-åringen har hatt øyesykdommen makula degenerasjon siden han var ti år gammel. Det betyr at skarpsynet er sterkt redusert. Men når én sans svikter, tas andre verktøy i bruk.
– For å kunne tyde tallene på arbeidsmaskinene, må jeg sette øyet tett inntil displayet. Men som regel trenger jeg ikke engang å se etter, for jeg har lært meg utregningene utenat. Kamran kan ikke se lenger enn én meter. Dermed er det umulig for den

unge arbeideren å få et overblikk over den enorme, velfylte garasjen han arbeider i. Likevel sikk-sakker han seg målbevisst mellom stablene med 1500 nyankomne dekk.

– Da jeg fikk praksisplass her i fjor høst, gikk jeg rundt i timevis hver dag for å pugge hvor ting var plassert. Nå vet jeg nøyaktig hvor jeg skal gå for å finne det jeg trenger.

Usynlig svaksyn

– I høysesongene er det et enormt arbeidspress her. De som har jobbet her tidligere ga seg fordi de ikke taklet presset, sier daglig leder ved Dekkgiganten, Saad Mushtaq.

– Men Kamran har håndtert dette kjempebra. Nå er det han som styrer sjappa til daglig, slik at jeg kan gå på forelesninger.

At hans nye butikkbestyrer har svært nedsatt syn, er ikke noe arbeidsgiveren bryr seg om.

– Jeg visste faktisk ikke at han var svaksynt før to uker inn i opplæringsperioden, da en felles bekjent av oss

DRIVKRAFT: Kamran og hans arbeidsgiver Saad Mushtaq jobber hardt for at dekkbedriften skal gå framover i et tøft marked.

FINGERFØLELSE: Kamran har lært å bruke hender og hukommelse i arbeidet.

fortalte meg det. Men dette har ingen betydning. Kamran er en ansatt jeg kan stole på. Det er det som teller.

Så er også hans nye dekk-ekspert vant med å brette opp ermene. Da Kamran kom som enslig flyktning til Norge i 1999, hadde han ikke vært «arbeidsledig» siden førskolealder.

Lang reise

Den eldste Bayandder-sønnen begynte tidlig å mase på foreldrene om å få begynne å jobbe. Faren, som var politiker i Teheran, hadde ikke problemer med å forsørge sine sju barn. Men Kamran insisterte på å tjene egne penger.

– Først når en tjener egne penger er en selvstendig som menneske, sier Kamran som startet karrieren som bud på et kjøpesenter.

Det ble mange jobber opp gjennom oppveksten. Med sterke briller på nesa sjonglerte han lekser og arbeid. Kamran hadde allerede vært leder for 75 butikkansatte, tatt høyere teaterutdanning og jobbet som skuespiller da han som 21-åring ble fengslet for aktiv deltakelse i et politisk motstandsparti.

– Jeg ble tatt i å spre brosjyrer, sier Kamran som siden har forlatt all politisk virksomhet.

Etter tre år bak iranske murer, fikk han hjelp til å flykte til Tyrkia. Der tok han strøjobber mens han ventet på svar om framtiden. I 1999 fikk han opphold i Norge.

– Det eneste jeg hadde hørt om dette landet tidligere var at det var veldig kaldt, og at det fantes isbjørner her.

Da Kamran kom til sitt nye hjemsted Rakkestad i Østfold, viste gradestokken 26 minusgrader. Det lille tettstedet så ut som et øde vinterlandskap for en som var vokst opp i en by med 20 millioner mennesker. Men kultursjokket kom først da han møtte det norske arbeidsmarkedet.

Blikket framover

– Jeg var innstilt på å tilpasse meg miljøet jeg kom til. Jeg gikk på norsk-kurs, og hørte radio dagen lang for å lære språket, sier Kamran som i dag snakker flytende norsk med aksent.

Han hadde nettopp startet et forberedende realfagskurs på Høgskolen i Østfold, da Aetat omplasserte han til

et attføringskurs.

– Jeg var der i to og et halvt år, uten å komme i arbeid. Deretter ble jeg uføretrygdet i tre år på grunn av synet mitt. Selv ønsket jeg bare å jobbe.

Kamran beskriver disse årene som en vanskelig tid. For en som hadde tjent sine egne penger hele livet, var trygd og sosialhjelp store kameler å svelge.

– Jeg vil jobbe for pengene jeg får. En føler seg syk når en går slik uten en meningsfull plan for dagen.

I fjor vår ble Kamran tatt opp i Blindes Produkter AS sitt rekrutteringsprosjekt. Han var den første av deltakerne som gikk ut i fast jobb.

– Jeg trives veldig godt hos Dekkgiganten, og bedriften går veldig bra, sier den flittige dekkarbeideren som også har andre mål for framtiden.
– Jeg drømmer om å bli advokat.

LITT NÆRMERE: Kamran må sette øyet tett inntil displayet, for å lese av vektfordelingen på hjulene.

Om noen år - når vi har bygget opp bedriften - ønsker jeg å ta jus. Jeg har lest store deler av pensumet på biblioteket allerede. Jeg skal nok klare å nå målet. Ja, jeg garanterer faktisk at jeg kan klare det.

Artikkelen sto på trykk i *Blindesaken* i juni 2008

TØFFE KARER: Kamran og Saad (t.h) har blitt gode kolleger.

